

**Največji slovenski dnevnik**  
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00  
Za pol leta . . . \$3.00  
Za New York celo leto . . . \$7.00  
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

# GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.  
Issued every day except Sundays and legal holidays.  
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 223. — ŠTEV. 223.

NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 23, 1922. — SOBOTA, 23. SEPTEMBRA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

## TURKI PRODIRAJO PROTI DARDANELAM

Polastili so se mesta v nevtralnem ozemlju. — Sedaj ogrožajo ključno postojanko k vstopu v ožino. — Prodirajo proti Kum Kalesi, kjer bi njih baterije lahko preprečile vstop angleškega brodovja v ožino.

Carigrad, Turčija, 22. septembra. — Turške nacionalistične čete so se polastile mesta Ex-ine, na azijski strani Dardanel ter ogrožajo sedaj Kum Kalesi, važno ključno postojanko na južni strani ožin. Kemalisti niso zadeli nikjer na odpor.

Obhajanje nacionalistov bo po mnenju tukajšnjih vojaških izvedencev omogočilo Turkom preprečenje prostega uhoda v Dardanele in sicer za oddelke angleškega antilatiškega brodovja, ki se nahaja na poti semkaj za Malte.

Prizadete važne pozicije so bile do današnjega dne v rokah francoskih in italijanskih čet in s teh pozicij lahko obvladujejo težke turške baterije vstop v ožino.

Kraj Exine, katerega so zavzeli Turki, je majhno mesto v dolini Meander reke v Vigha okraju južno od Dardanel ter je oddaljeno manj kot dvajset milj od Kum Kalesi. Slednje mesto, katero ogrožajo sedaj kemalisti, leži ob vodni poti sami, skoro pri vzhodu v ožino iz Egejskega morja.

Oba kraja ležita v notranjosti nevtralne zone, katero je uveljavila severska pogodba. Ni pa še gotovo, če je Esine v notranjosti nevtralne zone, proglašena v maju preteklega leta.

Atene, Grška, 22. septembra. Grška ne bo nikdar dovolila Turkom, da bi navalili na Tracijo, katero smatra za del svoje domače dežele in koje ohranjenje je bistveno uvodni pogoj za vsako mirovno konferenco. — Ta izjava je vsebovana v nekem ugovoru zunanjega urada, naslovljenem na Associated Press.

Izgubili smo Azijo, a obdržati moramo Tracijo, — se glasi v ugovoru. — To je bistveni uvodni pogoj za katerokoli mirovno konferenco. Naša armada v Mali Aziji, ki se je borila deset let, je bila absolutno izčrpana, a grški narod ne bo nikdar dovolil Turkom, da bi navalili na Tracijo, katero smatrajo mi za svoje domače ozemlje.

Demobilizirali smo vojaške razrede od 1912 do 1918, a razrede od 1919 do 1923 smo obdržali pod orožjem, vsled česar imamo na razpolago armado 150,000 za Tracijo, za slučaj, da bi zavezniški dovolili Turkom prekoračiti Carigrad.

Zalibog, nam manjka artilerije, municije in splošne opreme, vendar pa upamo, da nam bodo naši prijatelji pomagali v naših naporih, da zadržimo Turke iz Evrope in da nam bo angleško brodovje pomagalo, da preprečimo Turkom prehod preko ožin.

Smirski masakr govori sam zase. Grška brani krščansko civilizacijo.

Grška je v notranjem miru. Absolutno nobene nevarnosti ni, da bi izbruhnila revolucija. Inozemska poročila o nadrežah so posledica dejstva, da zahtevajo naše čete, naj se jih pošlje v Pirej, mesto da bi jih demobilizirali na otokih. Ti izmučeni ljudje pa nimajo nikakih revolucionarnih načrtov. Hočejo le priti domov. To smo iznašli, ko smo poslali svojo atensko armado v Pirej.

Takoj so nekateri povrtniški vojski vzklili: — Zakaj postopate z nami, izmučeni domoljubi, kot s sovražniki?

Naš kralj je ostal na svojem mestu, ker ga hoče narod. S kakšno pravico se ta ali oni narod vmešava v izrečno željo in voljo grškega naroda?

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ. VEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

## NOVI TARIF JE SEDAJ POSTAVA

Importerji, ki so skušali spraviti v deželo še dosti blaga pred uveljavitvijo nove tarife, niso imeli sreče.

Washington, D. C., 22. sept. — Predsednik Harding je podpisal včeraj v Beli hiši novo tarifno predlogo, ki je stopila nato ob polnoči v veljavo. S tem je bil za enkrat končan boj, s katerim se je pečal kongres celih dvajset mesecev. Senator McCumber, predsednik finančnega komiteja ter kongresnik Fordney, predsednik hišnega komiteja za pota in sredstva, sta prišla v družbi več republikanskih članov kongresa, ki so želeli biti priča tega "zgodovinskega dejanja". Fordney je izročil predsedniku novo zlato pero, katerega se je slednji poslužil. Fordney je izjavil nato, da si bo to pero prihranil kot spomin.

Predsednik se je zahvalil gospodi, ki je prišla ter rekel:

— Postavo ste dolgi časa izdelovali. Ne vem, koliko jih soglašaj z menoj, a če bomo imeli uspeh, kot upam, ter uveljavili elastične določbe predloge, to postala to največja pridobitev v zgodovini tarifne zakonodaje.

Komaj se je posušilo črnilo podpisa, ko se je že oglašil v Beli hiši Marvin, predsednik tarifne komisije ter zahteval, naj se število članov njegov komisije potroji ter ji dovoli tudi več denarja. Elastične določbe nove postavbe zahtevajo baže neizmerno več dela.

Predsednik ima na temelju nove postavbe polnomoč, da zviša ali zniža tarifne pristojbine. S tem so tudi ovekovečili boj za tarifne pristojbine. Tvorničarji, ki domnevajo, da niso njih proizvodi zadostno zavarovani, se bodo obrnili na predsednika ter zahtevali višje pristojbine. Predsednik bo prisiljen poslušati vsakega posameznega tvorničarja in njegovo delo bo še bolj naporno kot je bilo dosedaj. Uveljavili bodo politične uplive, da prisilijo predsednika k izpremembi tarifnih pristojbin za to ali ono skupino industriji in jasno je, da ne bo prišel predsednik nikdar iz "trublov".

Vsi carinski kolektorji dežele so bili brzojavno obveščeni o uveljavitvi nove carinske postavbe. Nove pristojbine so pričeli pobirati od polnoči naprej. Kolektorji imajo navodila, naj se ravna po starih določbah, kjer slednje ne nasprotujejo novi postavi. V splošnem pa lahko delajo po svoji lastni glavi, dokler ne bodo poslana iz Washingtona nova pravila.

Nova postava bo dajala na leto 400 milijonov dolarjev.

CENE ŽIVLJENSKIH POTREŠČIN ZOPET POSKOČILE NA POLJSKEM.

Washington, D. C., 21. sept. — Cene v Varšavi, tikajoče se življenjskih stroškov delavske družine, neštveči najemnine ter druge služajne izdatke, so bile konec avgusta meseca za celih šestnajst odstotkov višje kot pa julija meseca. Učinkovanje izpremembe med notranje ter inozemsko vrednostjo denarja bo do gotove mere povečalo težkoče nakupovanja v inozemstvu, a na drugi strani bo tudi začasno olajšalo tekmovanje poljskega blaga z eksportnim blagom drugih dežel, čeprav je poljska denarna vrednost manj hitro padala kot pa nemška marka. Poljska valed tega tudi ni dosti pridobila v svojem eksportnem tekmovanju z Nemčijo.

Washington, D. C., 21. sept. — Cene v Varšavi, tikajoče se življenjskih stroškov delavske družine, neštveči najemnine ter druge služajne izdatke, so bile konec avgusta meseca za celih šestnajst odstotkov višje kot pa julija meseca. Učinkovanje izpremembe med notranje ter inozemsko vrednostjo denarja bo do gotove mere povečalo težkoče nakupovanja v inozemstvu, a na drugi strani bo tudi začasno olajšalo tekmovanje poljskega blaga z eksportnim blagom drugih dežel, čeprav je poljska denarna vrednost manj hitro padala kot pa nemška marka. Poljska valed tega tudi ni dosti pridobila v svojem eksportnem tekmovanju z Nemčijo.

Washington, D. C., 21. sept. — Cene v Varšavi, tikajoče se življenjskih stroškov delavske družine, neštveči najemnine ter druge služajne izdatke, so bile konec avgusta meseca za celih šestnajst odstotkov višje kot pa julija meseca. Učinkovanje izpremembe med notranje ter inozemsko vrednostjo denarja bo do gotove mere povečalo težkoče nakupovanja v inozemstvu, a na drugi strani bo tudi začasno olajšalo tekmovanje poljskega blaga z eksportnim blagom drugih dežel, čeprav je poljska denarna vrednost manj hitro padala kot pa nemška marka. Poljska valed tega tudi ni dosti pridobila v svojem eksportnem tekmovanju z Nemčijo.

Washington, D. C., 21. sept. — Cene v Varšavi, tikajoče se življenjskih stroškov delavske družine, neštveči najemnine ter druge služajne izdatke, so bile konec avgusta meseca za celih šestnajst odstotkov višje kot pa julija meseca. Učinkovanje izpremembe med notranje ter inozemsko vrednostjo denarja bo do gotove mere povečalo težkoče nakupovanja v inozemstvu, a na drugi strani bo tudi začasno olajšalo tekmovanje poljskega blaga z eksportnim blagom drugih dežel, čeprav je poljska denarna vrednost manj hitro padala kot pa nemška marka. Poljska valed tega tudi ni dosti pridobila v svojem eksportnem tekmovanju z Nemčijo.

Washington, D. C., 21. sept. — Cene v Varšavi, tikajoče se življenjskih stroškov delavske družine, neštveči najemnine ter druge služajne izdatke, so bile konec avgusta meseca za celih šestnajst odstotkov višje kot pa julija meseca. Učinkovanje izpremembe med notranje ter inozemsko vrednostjo denarja bo do gotove mere povečalo težkoče nakupovanja v inozemstvu, a na drugi strani bo tudi začasno olajšalo tekmovanje poljskega blaga z eksportnim blagom drugih dežel, čeprav je poljska denarna vrednost manj hitro padala kot pa nemška marka. Poljska valed tega tudi ni dosti pridobila v svojem eksportnem tekmovanju z Nemčijo.

Washington, D. C., 21. sept. — Cene v Varšavi, tikajoče se življenjskih stroškov delavske družine, neštveči najemnine ter druge služajne izdatke, so bile konec avgusta meseca za celih šestnajst odstotkov višje kot pa julija meseca. Učinkovanje izpremembe med notranje ter inozemsko vrednostjo denarja bo do gotove mere povečalo težkoče nakupovanja v inozemstvu, a na drugi strani bo tudi začasno olajšalo tekmovanje poljskega blaga z eksportnim blagom drugih dežel, čeprav je poljska denarna vrednost manj hitro padala kot pa nemška marka. Poljska valed tega tudi ni dosti pridobila v svojem eksportnem tekmovanju z Nemčijo.

Washington, D. C., 21. sept. — Cene v Varšavi, tikajoče se življenjskih stroškov delavske družine, neštveči najemnine ter druge služajne izdatke, so bile konec avgusta meseca za celih šestnajst odstotkov višje kot pa julija meseca. Učinkovanje izpremembe med notranje ter inozemsko vrednostjo denarja bo do gotove mere povečalo težkoče nakupovanja v inozemstvu, a na drugi strani bo tudi začasno olajšalo tekmovanje poljskega blaga z eksportnim blagom drugih dežel, čeprav je poljska denarna vrednost manj hitro padala kot pa nemška marka. Poljska valed tega tudi ni dosti pridobila v svojem eksportnem tekmovanju z Nemčijo.

Washington, D. C., 21. sept. — Cene v Varšavi, tikajoče se življenjskih stroškov delavske družine, neštveči najemnine ter druge služajne izdatke, so bile konec avgusta meseca za celih šestnajst odstotkov višje kot pa julija meseca. Učinkovanje izpremembe med notranje ter inozemsko vrednostjo denarja bo do gotove mere povečalo težkoče nakupovanja v inozemstvu, a na drugi strani bo tudi začasno olajšalo tekmovanje poljskega blaga z eksportnim blagom drugih dežel, čeprav je poljska denarna vrednost manj hitro padala kot pa nemška marka. Poljska valed tega tudi ni dosti pridobila v svojem eksportnem tekmovanju z Nemčijo.

Washington, D. C., 21. sept. — Cene v Varšavi, tikajoče se življenjskih stroškov delavske družine, neštveči najemnine ter druge služajne izdatke, so bile konec avgusta meseca za celih šestnajst odstotkov višje kot pa julija meseca. Učinkovanje izpremembe med notranje ter inozemsko vrednostjo denarja bo do gotove mere povečalo težkoče nakupovanja v inozemstvu, a na drugi strani bo tudi začasno olajšalo tekmovanje poljskega blaga z eksportnim blagom drugih dežel, čeprav je poljska denarna vrednost manj hitro padala kot pa nemška marka. Poljska valed tega tudi ni dosti pridobila v svojem eksportnem tekmovanju z Nemčijo.

Washington, D. C., 21. sept. — Cene v Varšavi, tikajoče se življenjskih stroškov delavske družine, neštveči najemnine ter druge služajne izdatke, so bile konec avgusta meseca za celih šestnajst odstotkov višje kot pa julija meseca. Učinkovanje izpremembe med notranje ter inozemsko vrednostjo denarja bo do gotove mere povečalo težkoče nakupovanja v inozemstvu, a na drugi strani bo tudi začasno olajšalo tekmovanje poljskega blaga z eksportnim blagom drugih dežel, čeprav je poljska denarna vrednost manj hitro padala kot pa nemška marka. Poljska valed tega tudi ni dosti pridobila v svojem eksportnem tekmovanju z Nemčijo.

Washington, D. C., 21. sept. — Cene v Varšavi, tikajoče se življenjskih stroškov delavske družine, neštveči najemnine ter druge služajne izdatke, so bile konec avgusta meseca za celih šestnajst odstotkov višje kot pa julija meseca. Učinkovanje izpremembe med notranje ter inozemsko vrednostjo denarja bo do gotove mere povečalo težkoče nakupovanja v inozemstvu, a na drugi strani bo tudi začasno olajšalo tekmovanje poljskega blaga z eksportnim blagom drugih dežel, čeprav je poljska denarna vrednost manj hitro padala kot pa nemška marka. Poljska valed tega tudi ni dosti pridobila v svojem eksportnem tekmovanju z Nemčijo.

Washington, D. C., 21. sept. — Cene v Varšavi, tikajoče se življenjskih stroškov delavske družine, neštveči najemnine ter druge služajne izdatke, so bile konec avgusta meseca za celih šestnajst odstotkov višje kot pa julija meseca. Učinkovanje izpremembe med notranje ter inozemsko vrednostjo denarja bo do gotove mere povečalo težkoče nakupovanja v inozemstvu, a na drugi strani bo tudi začasno olajšalo tekmovanje poljskega blaga z eksportnim blagom drugih dežel, čeprav je poljska denarna vrednost manj hitro padala kot pa nemška marka. Poljska valed tega tudi ni dosti pridobila v svojem eksportnem tekmovanju z Nemčijo.

## K POLOŽAJU V MALI AZIJI



- A. — Carigrad in Tracija, kamor namerava dospeti turška nacionalistična armada.
- B. — Dardanele, katere si laste Angleži.
- C. — Točka, do katere do dospel turške čete na pohodu proti Carigradu.
- D. — Atene in Pirej, kjer so zbrani Amerikanci in drugi begunci Smirne.
- E. — Smirna, kjer so Turki pomorili na tisoče kristijanov.
- F. — Kraji, kjer se koncentrirajo srbska armada.
- G. — Kraji, kjer so koncentrirane bolgarske čete.

## TRI FORDOVE TOVARNE ZOPET ODPRTE

V treh velikih Fordovih napravah so obnovili obratovanje in ostale bodo kmalu sledile. — Problem premoga rešen. — V kratkem času bo zopet delalo v Fordovih tovarnah 70,000 oseb. — Štiritisoč ton premoga na dan.

Detroit, Mich., 22. septembra. — Občutek olajšanja je prevzel danes tukaj tako trgovske kot delavske kroge, ko je bilo po enem tednu nezaposlenosti obnovljeno obratovanje v treh največjih industrijskih napravah Detroit teritorija, namreč v napravah Ford Motor Company.

Približno 70,000 Fordovih uslužbencev je dobilo povelja, naj se zopet zgledajo na delo pod stariimi pogoji in trideset do pet in trideset tisoč uslužbencev v nadaljnjih napravah, ki so zaprle svoja vrata, ko je prekinjenje obratovanja v Fordovih napravah zaprlo njih trg, se pripravljajo, da gredo zopet na delo.

Vse Fordove naprave, vključno one v številnih drugih mestih bodo prihodnji ponedeljek normalno obratovali, kot se splošno domneva. Nejprvo je bila otvorjena tukajšnja Highland Park naprava, kajti tekom preteklega polnoči je prišel na delo zadnji nočni shift.

Druge industrijske naprave v Detroitu so videle v obnovljenju obratovanja v Fordovih napravah zagotovilo, da ni pričakovati nikakega resnega prekinjenja v industrijskem delovanju vsled položaja, izvirajočega iz zadnje premogarske stavke.

Fordova kompanija potrebuje približno štiri tisoč ton premoga na dan in dejstvo, da je sklenil Edsel D. Ford, predsednik kompanije, kontrakte za tako množino premoga, kaže, da bodo na razpolago zadostne množine premoga take vrste kot ga potrebujejo v industrijskih napravah. Nekateri tvornice so bile prisiljene posluževati se kuriva, ki ni odgovarjalo njih potrebam.

Henry in Edsel Ford, oče in sin, sta bila danes izven mesta in valed tega tudi ni bilo mogoče izvesti podrobnosti glede kontrakta glede dobave premoga, o katerem je starejši Ford izjavil, da ga ne bo kupil drugače kot za pošteno ceno. Ustavljenje obratovanja v Fordovih napravah je bilo v večji meri protest proti pro-

## NEMCI NE MARAJO ANGLEŠKIH AEROPLANOV.

Berlin, Nemčija, 21. septembra. Prvi Daimlerjev aeroplan v zračni službi med Londonom in Berlinom je dospel na Staaken letališče izven Berlina v torek ter bil deležen le skrajno hladnega sprejema. Niti enega nemškega uradnika ni bilo tam, da bi stisnil roko angleškemu letalcem, katerim je načeloval polkovnik Soehne.

Na polju je bilo navzočih le par ameriških in angleških poročevalcev. Listi, ki so se pred par dnevi tekmovali med seboj, kdo bo boljše preletel angleško južno polje pri reševanju potnikov z nemškega parnika "Hammonia", so že pozabili na ta čin ter zahtevajo skoro soglasno, naj se izključi iz Nemčije te zakrinkane bombe aeroplanov.

Na temelju določb versailleske mirovne pogodbe se sme izključiti aeroplanov takega tipa od polja preko Nemčije pričrni s 1. januarjem prihodnjega leta.

## DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, AVSTRIJI ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

| Jugoslavija:                                                                                                                                                                                                                         |         |                             |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|-----------------------------|
| Razpošlila na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kijaju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše. |         |                             |
| 300 kron . . . .                                                                                                                                                                                                                     | \$ 1.30 | 1,000 kron . . . . \$ 3.90  |
| 400 kron . . . .                                                                                                                                                                                                                     | \$ 1.70 | 5,000 kron . . . . \$19.00  |
| 500 kron . . . .                                                                                                                                                                                                                     | \$ 2.10 | 10,000 kron . . . . \$37.00 |

Italija in zasedeno ozemlje:

|                                                                                      |         |
|--------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| Razpošlila na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru. |         |
| 50 lir . . . .                                                                       | \$ 2.70 |
| 100 lir . . . .                                                                      | \$ 4.90 |
| 300 lir . . . .                                                                      | \$13.95 |

Za pošiljate, ki presegajo znesek dvajsetstot kron ali pa dvatisoč lir dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dospel postani denar v roke. Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu. Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK  
83 Cortlandt Street  
New York, N. Y.

## V NEMČIJI JE V CVETJU STARA OBLIKA TRGOVINE

Vsled malenkostne vrednosti marke je bila v Nemčiji oživljena starodavna oblika trgovine, — zamena blaga.

Weimar, Nemčija, 22. sept. — Radi neprestanega padanja marke je stopila v številnih delih Nemčije v veljavo starodavna oblika trgovine potom zamene blaga ter izpodrinila promet denarja.

Tukajšnje oblasti, ki nadzorujejo več poljedelskih šol, so določile za zimski semester kot solni no gotovo množino ječmena mesto denarja. Učenci iz Turinske bodo morali plačati poldrugi stot, učenci iz drugih delov pa po dva stota ječmena za polletni pouk.

Elektrarna v Auma je objavila, da rada sprejme mesto denarja deset jaje, tri funte pšenice moke ali pa četrt stota krompirja za kilovatno uro porabljenega električnega toka.

Zdravniki v Naumburgu in Braunschweigu so objavili, da bodo jemali od sedaj naprej od svojih pacientov za deželo honorar le v obliki poljskih pridelkov in sicer za cene kot so bile veljavne pred vojno. Ceno kruha pred vojno so pred kratkim določili zdravniki kot temelj plačevanja zdravniških honorarjev.

Leta 1914 je stala zdravniški obisk ponavadi pet mark. Oni čas je kupil lahko človek za ta denar deset hlebov kruha ali pa tri funte surovega masla. Iste vrste kruh stane sedaj sto mark hlebov in surovo maslo stane sedaj 360 mark za funt.

Zdravniški honorar za en obisk znaša vsled tega 1000 mark ali 1080 mark v vrednosti surovega masla.

## ZVIŠANJE RUDARSKIH PLAČ.

Anaconda, Mont., 21. sept. — Pričenši z današnjim dnem bodo dobivali rudarji, livarji in roko-deleci rudarskih kompanij, ki obratujejo v Butte ter imajo svoje naprave v Anacondi in Great Falls, plačo ki je bila zvišana za petdeset centov na dan. Skupno število teh uslužbencev je nekako dvajset tisoč.

Nova plača bo dajala rudarjem po \$4.75 na dan in zastopnikom drugih strok še več.

**"GLAS NARODA"**

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by  
**Slovenian Publishing Company**  
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:  
33 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**GLAS NARODA**  
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

|                             |        |
|-----------------------------|--------|
| For One Year in Advance     | \$7.00 |
| For Six Months in Advance   | \$4.00 |
| For Three Months in Advance | \$2.50 |
| For One Month in Advance    | \$1.00 |

Subscription Yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izven nedelj in praznikov.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovito pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejajo bivalne naznane, da hitreje najdemo naslovnik.

**GLAS NARODA**

33 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2578

**VELEIZDAJA V WEST VIRGINII**

V Charlestown, v West Virginiji, je bil neki voditelj premogarskega spoznan krivim veleizdajem. Na ta način je postala trakuja procesov, katere so obesili stavkajočim premogarjem ter njih uradnikom, pošast, ki bo požrla na stotine premogarjev, če ne bodo delavci dežele vstali ter protestirali.

Pričetek procesa je zasledovalo delavstvo cele dežele z napeto pozornostjo. Olajšano je vzdihnilo, ko je bil Bill Blizzard oproščen obtožbe, glaseče se na veleizdajstvo. Po tej oprostitvi so smatrali skoro vsi obtožbe proti ostalim obtoženim kot odpravljene in nadaljne procese so smatrali številni le za formalnost.

Premogarski baroni v West Virginiji pa ne dovolijo, da bi jim žrtve ušle na tako lahek način. Pričeli so delati s še hujšim pritiskom ter uporabili še večje svote, da zagotovo obsojijo ostalih obtoženih. Denar podjetnikov je povsem odkrito na razpolago obtožbi. Premogarski baroni dajejo državnemu pravdniku na razpolago posebne obtožitelje in tudi za druge izdatke in stroške sodniškega postopanja smejo oblasti poseči globoko v mošnjo podjetnikov.

Dočim pa je prvo oprosenje vzbudilo izkoriščevalce k še večji delavnosti, so odvrnili delavci svojo pozornost od procesa ter jo posvetili izključno novim dogodkom, ki so zahtevali zase vse zanimanje delavstva. Prizadevanja vlade, da zlozi stavko premogarjev, ustavno povelje sodnika Wilkersona proti železniškim stavkarjem in končno postopanje proti prebivalcem v Herrinu, Ill., — vse to je obrnilo nase pozornost javnosti ter jo odvrnilo od dogodkov v Charlestown, West Virginia.

Zasledovanja delavcev so namreč tako številna, batine padajo po njih glavah tako pogosto, da je komaj mogoče obdržati v očeh krepelje. Medtem ko protestira delavskega razreda proti uporabi podjetniškega denarja pri procesiranju obtoženih v Charlestownu, kupujejo kapitalisti pravice v Herrinu.

V Illinoisu kot v West Virginiji stavljajo državnemu pravdniku na stran iz privatnih sredstev plačane obtožitelje in podjetniki so napotili državno oblast, da poseže v potek "pravice" ter na vsak način izsili obtožbe in obsedbe.

Trgovske zbornice in podjetniške organizacije v Illinoisu in v drugih delih dežele so dale na razpolago denar za zasledovanje premogarjev v Herrinu, katere so strelci formana stavkokazov, McDowella in njegovih stražnikov napotili, da so vrnili milo za drago. Šestdeset ljudi je že stavljenih pod obtožbo in objavljene bodo nadaljne obtožbe, dokler ne bo znalo njih število devetdeset. Obtožbam bodo sledile obsedbe, prav kot v West Virginiji, prav kot v Californiji ali Massachusettsu, če ne bo stalo delavstvo na svojih postojankah.

Z denarjem, katerega dobiva pravdnikstvo od različnih organizacij, je lahko povsod ustvariti "dokaze", prav kot proti Mooney-u, Billingsu in končno sedaj proti Walter Allen, ki je bil spoznan krivim "veleizdajem".

Veleizdaja je, ker je hotelo par sto premogarjev odkorakati v sosednji okraj, da preženejo iz njega bandite, ki so izvajali nad tamošnjimi premogarji vladno terorja.

Pravorek potrjuje, da je beseda izkoriščevalcev najvišja postava, da predstavljajo bele garde premogarskih baronov West Virginije avtoriteto države, da pomenja moč tudi pravico, tako tukaj kot povsod v kapitalistični družbi.

**Novice iz Slovenije.****Konji so se splašali**

Francetu Beljani, posestnikove, mu sinu iz Kočevja, ko je peljal služkinjo na kolodvor. Padel je pod voz in mu je šlo kolo čez prsa. Beljan je dobil pri tej prikliski težke notranje poškodbe.

**Dva požara.**

V Sraokovljah je pogorel kozolec tamkajšnjega posestnika Tomaža Stulerja. Škode je nad 50 tisoč kron. Orožniki v Kranju so aretirali nekega moža, ki je osumljen, da je namerno zažgal kozolec.

Dne 8. avg. je izbruhnil požar na Hrovaškem brodu pri Skočevju na Dolenjskem ter vpepelil 7 gospodarskih poslopij, ki so bila obložena z žitom. Škode ni mogoče oceniti, kakor tudi ni znan storilec. Najbrže so zažgali otroci.

Padec dolarja — dvig dinarja na jeniški borzi.

Z Jesenic poročajo: Česar ne zmote naš finančni minister, to z lahkoto izvede jeseniški gostilničar Paar. Mož sicer nima bančne koncesije, a izvršuje klub temu bančne posle za Jesenice. Pri njem posluje menjalnica, v kateri je to dni zamenjal neki Amerikaneec 70 zlatih dolarjev, za katere mu je iz-

dinarjev. Na kolodvoru poslujoči policijski komisar je slučajno zvedel za to ženišno finančno operacijo; zapregel je takoj konje ter odpeljal Paara v Kranjsko goro, da si ogleda pri sodišču prostore, kamor spadajo taki "bankirji". Pravijo, da se Paar Kranjska gora ne dopade, zato se je vrnil takoj zopet na Jesenice nazaj. Kdo je ta Paar, ki je doslej nemoten odiral naše ljudi pri izmenjavi denarja? Pred vojno je bil kantiner v nemški kazini v Ljubljani, potem pa mu je "Südmarka" kupila hotel "Südbahnhof" (sedaj hotel "Južni kolodvor") v nadi, da je zabila nov pilot za most do Adrije. Ta zagrizeni nemškutar se je po prevaratu potuhnil in potegnil jezik za zobe, da lahko bolj nemoteno izvršuje brez koncesij posle, za katere je drugim Jugoslovanom potrebna koncesija. Upamo, da se bodo zdaj oblasti zganile!

Nesreča vojaškega letala v Žirovnici.

Iz neznanih vzrokov je v Žirovnici ponesrečil vojaški letalec kapitan Čvare iz Novega Sada v Bački. Letalo je padlo z veliko naglico na tla in se popolnoma razbilo. Čvare si je rešil življenje, vendar pa je dobil več poškodb.

**POTOP NEMŠKEGA PARNIKA**

Pred kratkim se je potopil osemdeset milj zapadno od portugalske obale nemški parnik "Hammonia". Dvajset ljudi je izgubilo življenje. Ostali so se rešili na krov dveh angleških parnikov, ki sta dospela v bližino.

**Albanija kot samostojna država.**

Herman Wendel priobčuje v "Prager Presse" vsestransko zanimiv in informativen članek o albanških razmerah. Njegova glavna izvajanja so nastopna:

Ako čita srednji in zapadni Evropejec, da se v kratkem vršijo volitve v albanški parlament, ali da so v albanških šolah uvedli esperanto kot učni jezik, ali da je došel njegova ekscelenc albanški minister za javna dela v Berlin ter se nastanil v hotelu Excelsior, lista zadovoljno naprej in misli, da je Albanija država, ki se v političnem oziru komaj razlikuje od svojih sosednjih Jugoslavije in Grške. Toda Lassalle je nekakj rekel: Politične forme se ne morejo poljubno kakor etiketa nalepiti na vinske steklenice. Politične forme so poseben izraz dejanskega položaja. Tako ne more nobena sila na svetu prilipiti na kak narod etiketo "neodvisna država", ako ni za to notranjih pogojev.

Vse to velja za Albanijo, ki se je rodila prvič leta 1913 na londonski konferenci in sedem let pozneje ponovno na konferenci Društva narodov. Najbrž niso imeli gospodje diplomati v nobenem slučaju jasnega pojma o notranjem bistvu "evropskega Tibeta". Albanski državi manja o-kostja; družab. razredi in narod. samozavest. Poleg pomanjkanja državne in narodne samozvesti se ločijo Albanci medsebojno po dveh popolnoma različnih narečjih in po številnih podnarečjih, po treh verzih poveljanih itd. V zadnjih 2 tisočletjih se niso toliko razvili, kakor so se njih sosedje v zadnjih dveh stoletjih. — Vsa njihova civilizacija je pravzaprav repetitna puška.

Svobodna plemena s severno-albanskem gorovju živijo še danes na taki stopnji, ki so jo Germani za časa Cezarjevega spisa "Bellum gallicum" že davno preživeli. Zgodovina pa ne pozna skokov preko tisočletij. Tu je še vedno krvo masečevanje, sužnost ženske, patrijarhalne hišne zadruge podlaga človeškega sožitja. Vsako pomlad in vsako jesen se ponavljajo arnavtski napadi na Stare Srbije. Arnavti ubijajo kmete, požigajo vasi in uporajo vso živino. Ker je zadel vsak poskus razorožitve neprestanih upornikov ter zgradbe cest in železnice v svrhu njihove ukrojitve na krvav odpor, bi mogla albanška država ukrojitvi upornike le s pomočjo tuje vojaške sile. Ko je princ Wied med svetovno vojno sanjal o povratku na "svoj" prestol, je obenem želel, da bi ostali desetisoči avstro-ogrskih vojakov še nekaj let v Albaniji.

V kolikor se sploh more govoriti o kakih albanški politiki, je treba vedeti, da je niso vodila nikdar severnoalbanška plemena, da sicer nastopa v njihovem imenu par v Italiji izsolanih katoliških duhovnikov, kakor n. pr. škof Bunci in vsi voditelji mohamedanskih tolpe. Težišče albanške politike leži v srednji Albaniji kjer evete še vedno srednji vek. Tu je

**Peter Zgaga**

— Turki nimajo nobene pravice do Carigrada! — kriče zavez-niki.

Isti zavezniki so pred leti odločili, da nima Slovenec nobene pravice do Krasa in Primorske.

Turek je sicer velika svinja, toda človek bi kmalo simpatiziral z njim.

Usmrčenega pastora Halla in njegovo ljubico Mills so našli mrtva, ležeča, objeta.

Smrt ju je morda zalotila stoječa. Naravnost izključeno je pa, da bi se šele po smrti objela.

V Doornu se pripravljajo na očet. Vse je že storjeno, vse urejeno in sfiksano. Samo v tem si še niso na jasem, kdo bo oče otroka, katerega bo imel bivši nemški kajzer iz svojega drugega zakona.

— Nič se ne bojte — tolaži znan modni kralj Poirret Amerikance — če bodo nosile ženske dolga krila. — Bomo pa zgoraj malo bolj odprli.

Kljub temu pa hočejo nekatere ženske obe moči naenkrat obdržati.

Danes je židovsko Novo leto.

Voščil ne potrebujejo nobenih, ker se jim v sedanjem času, posebno v Združenih državah, izvanredno dobro godi.

Kapitalisti pravijo: Sram naj bo vojaka, ki zahteva nagrado, če gre v boj. To je vendar njegova patriotska dolžnost!

Te besede govore raz kup bankovcev in zlata, katerega se drži kri v Franciji padlih Amerikan-ecv.

Prokleta je tole slab rodopis: Sebični interesi so rodili Wilsona; Wilson je rodil vojno; vojna je rodila demokracijo; demokracija je rodila Hardinga; Harding pomaga k sapi sebičnim interesom itd.

Mati Amerika je močna, zdrava in krepostna ženska.

Škoda, da ima z babcami, ki jih ob gotovih priklah najame, tako strahovito smolo.

Skaza piše: Kako bi šele za bavljali ameriški slovenski listi nad jugoslovansko vladno, če bi bil v vladi kak klerialec.

No, v tem slučaju bi ne bilo treba zabavljati.

V tem slučaju bi bilo treba jokati.

Kdaj ni generalni štrajk generalni štrajk?

Takrat ko grozi Samuel Gompers z njim.

Konj, krava in osel so se pogovarjali.

Predmet je bil jako zanimiv: kdo je največ storil v svetovni vojni? Pa je rekel konj: Moje zasluge so velike. Jaz sem prenašal generale, kavalriste katere sem nosil, so izvajali marsikatero bitko.

Krava se je oglasila: Neprecenljive so moje zasluge. Jaz sem dajala mleko, s katerim so hranili ranjen in bolne. Moje meso so uporabljali za jed.

In slednjič je zarigal osel: Glede zasluge se ne more nihče meriti z menoj. Jaz sem bil tisti, ki sem dajal za fronto za vojno posojilo.

— Ti torej zdaj vse ješ, kar tvoja žena skuha? Prej si vedno tožil, da ne moreš ničesar užiti, kar ti skuha. Ali se je tvoja žena kuhati naučila?

— Ne! Ona se ni kuhati naučila — ampak jaz sem se naučil jesti.

Ne boj se ljudske množice. V vsakem slučaju stopi k nji ter si od blizu ogled, kdo tvori to ljudsko množico.

**Jugoslovanska**

Ustanovljena 1. 1898

**Katoli. Jednota**

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.  
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 533 E. 15th St., Cleveland, O.  
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.  
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.  
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.  
Blagajnik neplačanih smrtin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.  
Dr. JOS. V. GRAHEK, 543 E. Ohio Street, N. E., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:  
ANTON ZBAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.  
MOHOR MLADIĆ, 1234 W. 18 Street, Chicago, Ill.  
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor.  
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.  
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.  
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor.  
VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.  
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.  
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.  
ANTON CELARC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasillo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse priobče naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišnica splošnega naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor čeli postati član te organizacije, naj ne zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev ne pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

**Iz Jugoslavije.****Na otoku Hvaru.**

Romantični dalmatinski otok Hvar je bil vedno vabljiva točka za pisatelje in ljubitelje lepe narave. Pripravljajo se, da je biva tamkaj dalj časa Tizian in slikal svoje večne lepe umotvore. Sedaj biva na Hvaru znani češki pisatelj in reditelj praškega narodnega gledališča Kvapil ter glasovita nemška književnica Kellermann in Evers. Kvapil je prišel pred kratkim s svojo rodino.

**Samomor avijatika Stürmerja.**

Ruski kapitan, znani letalec Stürmer je v Novem Sadu izvršil samomor. Ostavil je pismo, v katerem naznanja, da ga je njegov bedni položaj pognal na smrt.

**Atentat na lastnika borze.**

Neznani zločinec je javno na ulici napadel lastnika geografske borze Lazarja Pavića in ga dvakrat smil z nožem v prsa, kakor je pobegnil Pavić je bil težko ranjen prepeljan v bolnico.

**Boj proti malariji.**

V zadnjem času je boj proti malariji precej intenziven. V to svrhu je bil te dni v Trogiru v Dalmaciji ustanovljen institut za pobijanje malarije. Za šefa tega instituta je bil imenovan dr. Starić, ki je dve leti proučeval malarijo v tropskem institutu v Hamburgu. Institut v Trogiru je opremljen z vsem potrebnim in je že pričel svoje delovanje. Podoben institut se kmalu otvori tudi v Skoplju v južni Srbiji.

**Simpatičen pojav.**

Bitoljski list "Južna zvezda" poroča, da nameravajo bitoljski pristaši jugoslovanske misli ustanoviti "Jugoslovanski klub", v katerem naj bi se — brez ozira na strankarsko mišljenje — zbirali Srbi, Hrvati in Slovenci, ki so pristaši narodnega edinstva. V klubu bodo stali na razpolago vsi važnejši jugoslovanski listi, v klubu ne bo nobenega šovinizma, nobenega separatizma, iz njega se bo razširjala prava bratska ljubezen, ple-menska ravnopravnost, toleranca in olidarnost. Jako lepo!

**POTREBUJEM**

5 ali 6 dobrih mož za tesati. Oglašite se pri: Joseph Ujčić, Bakers Summit, Pa.

**October 1.**

S TEM DNEVOM SE PRIČNE OBRESTOVANJE ZA NOVE VLOGE NA

"Special Interest Account"

Namesto da držite Vaše prihranke doma naložite jih pri nas sigurno in obrestonosno po — 4%.

FRANK SAKSER STATE BANK  
82-Cortlandt Street, New York City

[Glavno zastopstvo]  
[Jadranske banke.]



## KAPITAN BLOOD

NJEHOVA ODISEJA.

Spisal Rafael Sabatini.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

3

(Nadaljevanje.)

Armadi sta se spopadli nekako ob dveh zjutraj. Mr. Blood je spal nemoteno, čeprav so lahko čuli v Bridgewater oddaljeno grmenje topov. Šele ob štirih zjutraj, ko je sonce vstajalo, da prežene zadnje cunjne megle, ki so se vlekale nad bojnimi polji, se je prebudil iz svojega mirnega spanja.

Vzravnal se je v postelji, si izmel oči ter pričel razmišljati. Nekdo je tolkel po vratih njegove hiše in čul je tudi glas, ki ga je klical. V domnevi, da ima posla s kakim nujnim slučajem poroda, je skočil iz postelje ter si nataknil copate, da odide navzdol. Ko je prišel tja, je skoro kolidiral z Mrs. Barlow, ki je tudi vstala, vsa razmršena ter polna paničnega strahu. Pomiril jo je s par bodrilnimi besedami ter odšel sam k vratom, da jih odpre.

Tam, v zlati luči novorojenega solca, je stal zaripljen, zbežan človek in poleg njega znojse se konj. Možak je bil ves prašen ter poln krvavih peg in odprl je usta, da govori, a par trenutkov ni mogel ničesar spraviti na dan.

— Le počasi, — je rekel Mr. Blood. — Naglica nikoli ne koristi.

Podivjani človek pa se ni brigal za to svarilo. Prišel je govorniki, pretrgano in sunkoma.

— Lord Gildoy, — je vzkliknil. — Strašno je ranjen... Na Ogletorpuv farmi, poleg reke. Zanesel sem ga tjakaj... in on... me je poslal po vas... Pojdite, pojdite hitro.

Najraje bi prijel zdravnika ter ga s silo odvedel takega kot je bil, v spalni straji in copatah. Zdravnik pa se je znal izogniti njegovim preveč poželjivim rokam.

— Gotovo bom prišel, — je rekel konečno. Bil je precej vznemirjen. Lord Gildoy je bil njegov velikodušen prijatelj iz časa, ko se je nastanil v tem kraju. Mr. Blood bi rad z veseljem odplačal svoj dolg, a žalostilo ga je, da se mu je nudila prilika za to na tak način, — kajti dobro je vedel, da je bil ognjevit mladi plemenitaš aktiven agent vojvode.

— Gotovo pojdem, — je rekel zopet. — Dovolite mi pa, da se oblečem ter vzamem s seboj potrebne stvari.

— Ne smeja izgubljati nobenega trenutka.

— Le počasi. Jaz ne bom po nepotrebnem izgubljal časa. Stopite noter ter sedite...

Mladi Pitt pa je odklonil to povabilo.

— Čaka bom tukaj. Požurite se, za božjo voljo!

Mr. Blood je odšel v svojo sobo, da se obleče ter pripravi kirurške instrumente.

Vprašanja glede značaja lordovih ran si je prihranil za na pot. Ko si je natikal svoje škornje, je dajal Mrs. Barlow navodila za dan, vključno naročila za obod, katerega pa mu ni bilo usojeno zavžiti.

Ko je konečno stopil iz hiše, je našel mladega Pitta obdanega od skupine preplašenih in napol oblečenih ljudi, večinoma žensk, ki so prišle iz hiš, da izvedo, kako je izpadla bitka. Kakšne so bile novice, katere so izvedele, je bilo razvidno iz stikov, ki so vznemirjali jutranjo tišino.

Ko je gledal zdravnika oblečenega ter s škaflijo instrumentov pod pazduho, se je sel iznotaj iz gruč, ki ga je obdajala, se otresel zaspasnosti in objemov obeh svojih solzavih tet, prijel za vajeti svojega konja ter splezal v sedlo.

— Naprej, gospod, — je rekel. — Splezajte za menoj na konja.

Mr. Blood, ki ni izgubljal nikakih besed, je napravil kot ukazano. Pitt je izpodbodel svojega konja. Mala gruča ljudi se je umaknila in na tem dvojno obloženem konju, oprijemajoč se pasu svojega tovariša, se je napotil Peter Blood na svojo Odisejo. Ta Pitt, v katerem ni videl ničesar drugega kot sla ranjenega upornega plemenitaša, je bil dejanski sel usode.

Drugo poglavje.

## KIRKOVI DRAGONCI.

Ogletorpuv farma je stala približno eno miljo proti jugu od Bridgewaterja, na desnem bregu reke. Obstajala je iz starinskega poslopja iz časov Tudorjev in kazala je svoja siva rebra nad zimlenom, ki je pokrival njen spodnji del. Ko se ji je približal sedaj skozi duhteče vrtove, sredi navidezno arkadijskega miru poleg vodovja reke Parrett, blesteče se v jutranjem solneu, si je Mr. Blood le s težavo predstavljaj, da je tudi to del sveta, mučenega od bojev in prelivanja krvi.

Na mostu, ko sta prihajala iz Bridgewaterja, sta srečala sprednjo stražo beguncev z bojnega polja, izmučene in zbite ljudi, med katerimi jih je bilo dosti ranjenih. Vsi ti ljudje pa so bili prevzeti od groze ter hiteli z največjo naglico, z zadnjimi ostanki svojih moči v zavetišče, ki jim ga bo nudilo mesto, čeprav je bila to le varilja-va iluzija. Stevilne oči so zrlle s strahom in vznemirjenjem iz suhih, zaprašenih obrazov na Mr. Blooda in njegovega spremljevalca, ko sta jahala po cesti naprej. Par hripavih glasov pa je vzkliknilo v svarilo, da ni več daleč za njimi neusmiljeno zasledovanje. Povsem neustrašen pa je mladi Pitt jahal naprej po prašni cesti, po kateri so prihajali ti ubogi begunci iz hitrega poraza pri Sedgemoor v vedno naraščajočem številu. Naenkrat pa je krenil Pitt z glavne ceste ter zavil na stezo, ki je vodila preko rosnatih parnikov in travnikov. Celo tukaj pa sta zadela na gruče teh zbitih človeških bitij, ki so se bila razpršila na vse strani ter se s strahom ozirala nazaj, ko so prihajala iz visoke trave, kajti slehmi trenutek so domnevala, da bodo zdaj pa zdaj zagledala rdeče suknje dragoncev.

Ker je vodila Pitta pot proti jugu, se je tudi vedno bolj blizil glavnemu stanu Favershama. Vsled tega sta tudi kmalu prišla iz teh razbitih človeških ostankov bitke ter pričela jahati med miroljubnimi sadovnjaki, obloženimi z dozorevajočim sadjem, ki bo kmalu nudilo svoj letni pridelek jabolčnic.

Konečno sta razjahala na dvorišču in pozdravil ju je Baynes, gospodar posestva.

V prostorni, s kamenom tlakovani veži je našel zdravnik lorda Gildoy — zelo visokega in temnopoltega mladega moža, z močno spodnjo čeljustjo ter velikim nosom, — ležečega na improvizirani postelji. Stregli sta mu Mrs. Baynes ter njena lepa hčerka. Lica lorda so bila svinčene barve, oči je imel zaprte in preko njegovih posinelih ustnic je prišel z vsakim napornim duhom zamolkel šum.

(Dalje prihodnjik.)

## Nezgode v premogovnikih leta 1921.

Rudarski urad je izdal statistiko o smrtnih nezgodah v premogovnikih Združenih Držav tekom leta 1921. Iz iste je razvidno, da je v tem letu poginilo valed nezgod znotraj ali okolo premogovnikov 1.973 ljudi. To bi bilo za 29% smrtnih nezgod ali 13 odstotkov manj kot v letu 1920. V vseh letih začnši od 1. 1903, je več ljudi poginilo vsled nezgod v premogovnikih, kot 1. 1921.

Zalibog pa to ne pomenja, da je tudi razmerje smrtnih nezgod padlo. Treba pomisliti, da je 1. 1921 predvzročila premoga vsled splošne industrijalne depresije znatno padla, namreč za 23 in pol odstotka nasproti prejšnjemu letu. To pomenja, da je razmerje manjše produkcije dvakrat tako veliko kot ono manj nezgod. U. S. Geological Survey ceni, da se je 1. 1921 izkopal okoli 494 milijonov premoga — 407 milijonov ton mehkega ali bituminoznega premoga in 87 milijonov ton trdega premoga. L. 1920 pa se je izkopal 645 milijonov ton premoga — 556 milijonov mehkega in 89 trdega premoga. Razmerje smrtnih nezgod k izkopanemu premogu je torej znašalo 3.99 za milijon ton v 1. 1921, nasproti le 3.52 za milijon ton v prejšnjem letu. Poslabšane varnostne razmere v onih jamah bituminoznega premoga, so počivale večji del leta, so brezlovno prispevale k povišanju razmerja smrtnih nezgod.

Za vsaki 251.000 ton izkopanega premoga je 1. 1921 poginilo po en premogar.

Ceni se, da je bilo leta 1921. zaposlenih v izkopavanju premoga 750.000 ljudi nasproti 780.000 v prejšnjem letu.

Razveseljuje je, da ni bilo večjih nezgod, kjer bi poginilo mnogo ljudi naenkrat. Le v petih nezgodah je poginilo po pet ali več ljudi, vsega skupaj 34. To je pripisati uspešnemu prizadevanju federalnih in državnih rudarskih oblasti in varnostnih organizacij v premogovnikih za reševanje v slučajih eksplozij in ognja, ki so svoj čas zahtevali ogromno žrtev.

## Nadomestno kurivo.

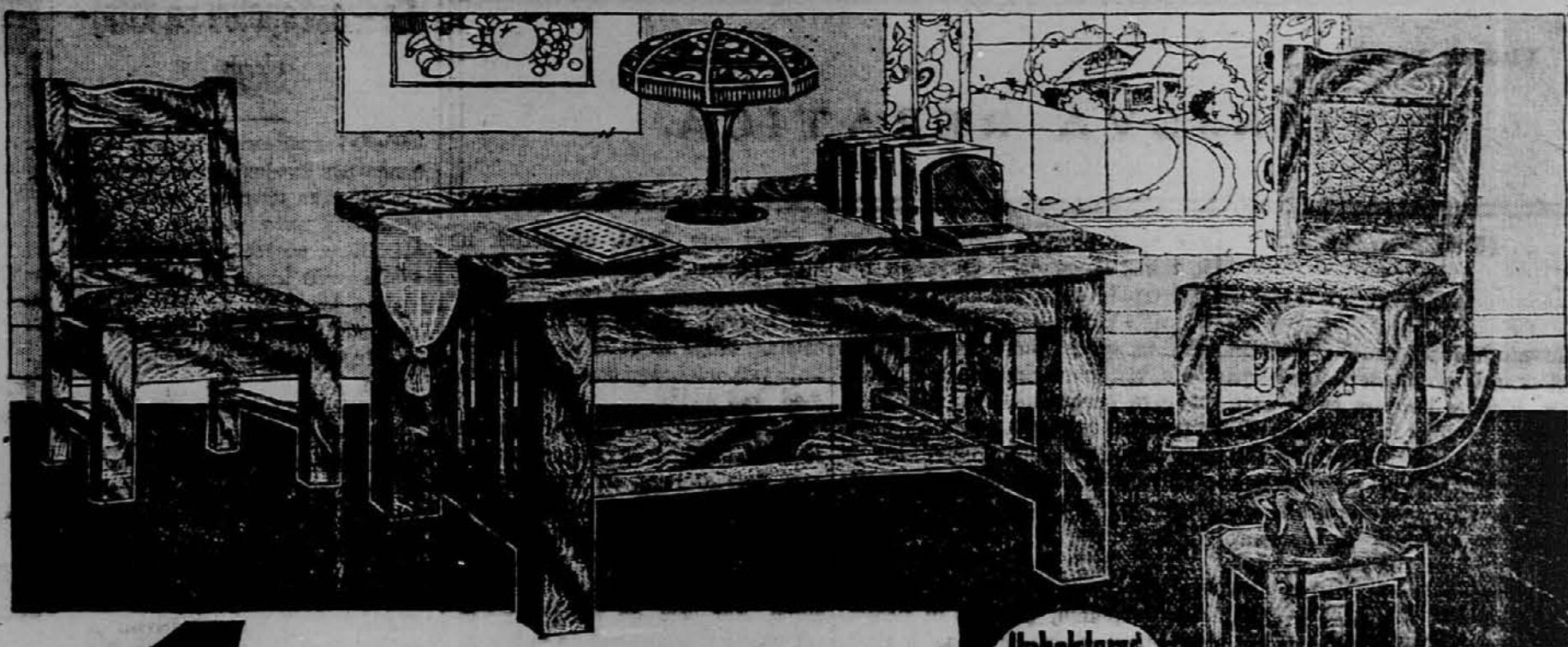
Dasi je premogarska stavka končana, vendarle bomo to rimo precej v stiki radi premoga. Mnoge gospodinjice bodo prisiljene rabiti nadomestno mesto onega kuriva, na katero so bile navajene. To velja zlasti za one, ki rabijo po navadi trdi premog.

Najboljši kurilni nadomestek ki je na razpolago je koks. Ker se izkopavanje mehkega premoga vrača zopet k normalnosti, bi po mnenju federalnega rudarskega urada moralo biti mnogo koksa na razpolago. Koks je najcenejši kurivo. Ne kadi se, ne osaja peči in posode, zahteva manj, pažnje kot mehki premog in odaja hiši enokomerno toploto. Potrebujemo pa več prostora v kleti in več paznje kot trdi premog.

Nekatere gospodinjice, ki so rabile trdi premog, bodo pa našle potrebno da kurijo z mehkim premogom. Naj zanimivši vsakokrat male količine tega premoga, ko se zasuje nov premog na žrjavico, treba paziti na to, da del žrjavice ostane vedno nepokrit, kajti drugače plini, ki jih vročina izganja iz premoga, izpuhtava v dimnik, ne da bi se vneli.

V nekaterih krajih, zlasti na deželi, je polno drv, ki se lahko rabijo v pečel in ognjiščih, urejenih za premog, ob mali preuredbi, ki jo je lahko izvršiti. Najbolj jednostaven način pa, kako naj se rabi dava v pečeh za premog, je ta, da se poleg drv stavi v peč tudi nekaj premoga. Ta način kurjava proizvajajo izdatno vročino. Vsaka vrsta in oblika drv le da gredo noter v peč, more se rabiti z dobrim uspehom, ako jih obdasi s premogom. Drv nikjer ne manjka, zlasti ne na vzhodu; raditega ni nikakega vzroka, zakaj bi kdo moral zmrzovati radi pomanjkanja premoga.

Kameno olje ali petrolej je le kurivo za silo in ga lahko rabi-



# \$1

## Vam prinese Hartmanovo bogato tapecirano opremo 7 kosov.

Poslajte samo \$1.00 za to popolno opremo knjižnice, parlorja ali sprejemnice — sedem krasnih masivnih kosov, tapeciranih po izvrstnem vzorcu. Imejte jih 30 dni na prosti poskusnji, in če potem ne rečete, da so vam več kot ste pričakovali, jih pošljite nazaj in mi vam bomo poslali \$1.00 ter plačali prevozne stroške na obe strani.

## Nad eno leto je čas za plačati.

Samo če vidite to čudovito opremo iz četrkotnega solidnega hrasta, boste spoznali, koliko bo pripomogla k krasoti vašega doma. Samo če si jo ogledate, boste vedeli ceniti to vse rekorder presenjajočo razprodajo po naši najnižji ceni. Tako elegantnega, udobnega, masivnega pohištva, ni mogoče nikjer drugje kupiti niti za približno tako ceno ter pod takimi ugodnimi pogoji.

## LEPA VZGANA IZDELJAVA.

MIZA iz solidnega hrasta, 26X42 in. v obsegu. Ima 7 in. široko miznico. Visšina s tal 29 in. GUGALNIK iz solidnega hrasta s četrkotnim viskom ter z zaokroženimi naslonili: sedež 18X19 in. Vsa širina znaša 25 1/2 in. Zaokrožene gugalke iz trdega lesa. STRANSKI GUGALKI iz čistega hrasta s četrkotnim rezano vrhno stranico: sedež 18X14 in. Vsa širina 17 in. Visšina 33 1/2 in. NASLONJAC 37 in. visok in STRANSKI STOL 36 in. visok s sedežem 16X14 in. Miza in stoli so na brezšumnih kolescih Ozadje in sedeži tapecirani s trpežno imitacijo rjavega špankega usnja. Udobni sedeži na peresu. MALA MIZICA 16 1/2 in. široka s 10 in. obsega iz solidnega hrasta. TIŠČALI ZA KNJIGE, dovolj močni, da držijo veliko knjig. Odpodila se (vse v bakrah "razdrto", da se zmanjša pošiljalne stroške) iz tovarne v Central Indiana, Western New York State ali skladišča v Chicago Narodni št. 122DDMA7. Cena \$27.95. Pošljite \$1. sedaj. Ostanek \$3 mesečno.



Odpošljite kupon sedaj.

Hartman Furniture & Carpet Co.  
Dept. 4916  
Chicago, Ill.  
Priročeno dobite \$1.00. Pošljite 7 kosov opreme za sprejemnico No. 122DDMA7, kot opisano. Imel bom 30 dni na prosti poskusnji. Če ne bom zadovoljen, vam bom poslal nazaj, vi mi boste vrnili \$1.00 ter plačali pošiljalne stroške na obe strani. Če bom obdiral, bom plačevali po \$3.00 mesečno, dokler ne plačam cene \$37.95. Lastnina je vaša do mojega zadnjega plačila.

Ime .....  
Naslov .....  
R. F. D. .... Box No .....  
Mesto ..... Država .....  
Povejte kaj delate in kakšne barve ste.....

mo le tam, kjer je mogoče postaviti posebno napravo, potrebno za kurjavo s to tekočino.

## Gozdni požar.

Dne 9. avg. je začel iz neznanih vzrokov goreti gozd blizu Limbusa pri Mariboru. Požar sta lokalizirali po žurnem naporu mariborskega in pobrškega požarna brambora. Dvema posestnikoma je vsled tega nastala ogromna škoda.

## Razne tatvine.

V mizarsko delavnico Wagner v Trzinu so vlomili neznamni tatovi in odnesli orodja v vrednosti 14.000 kron.

Gestilničarju Francu Lenaku v Klečah pri Dolu je bilo pokradeno denarja in drugih predmetov v skupni vrednosti 22.000 kron.

Croffieci Wenckheim, ki stanuje v graščini Fazine pri Ljubljani, je bilo ukradeni raznih predmetov v skupni vrednosti 30.000 kron.

**MOŠKI! Zaščitite se**  
Pred vsem krvavih posledicah  
vedno uporabljajte  
**SAN-YKIT**  
(Sanitary Kit)  
Francosko Preprečevanje  
Tuba 35c. Kit (4's) \$1  
Vsi lekarnarji ali San-Y-Kit Co.  
22 Beekman St., New York

**Brezplačno.**  
Kdaj ste bili tako lažljivi, pri-  
lačljivi ali lažljivi  
"NOVA POSTAVA"  
za posrečene delavce v Penn-  
sylvaniji  
brezplačno, dokler nam saloga  
ne plačate.  
SLOVENIC PUBLISHING CO.  
New York, N. Y.

PTIČEK, KJE SI? Da ne bo slovenska javnost za enkrat izvedela tvojega imena in preteklosti, zato zahtevam, da se javiš in plačáš, kar dolguješ. Če to ne bo zadostovalo, potem seveda pa pride še ime na vrsto. — John Pangere, P. O. Box 274, Widen, W. Va. (21-23-9)

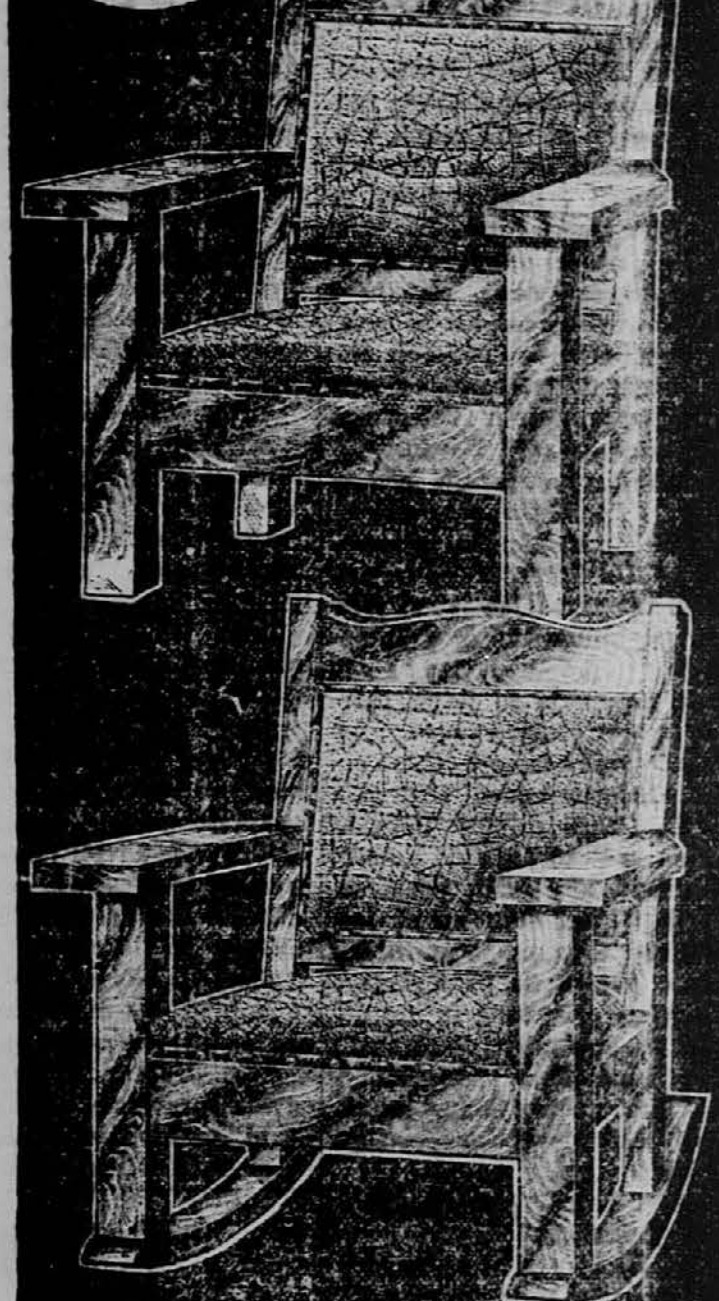
Rad bi zvedel za naslov JOSPJA PENGRE, doma iz vasi Dolenje Kamje, fara Mirnapeč, Dolenjsko. Ako kdo ve za njegov naslov, prosim, naj mi ga naznani, še rajši bi bil, da se mi sam javi, ker mi imam sporočiti važne stvari iz stare domovine. — Frank Saje, 2043 Wieman Ave., Sheboygan, Wis. (23-25-9)

Rad bi zvedel za naslov prijatelja JANKZA JAKŠETIČ, doma iz Jablanje pri Ilirski Bistrici. V Ameriko je prišel pred dvoma leti in slišim, da se nahaja nekje v Pennsylvaniji. Ako kateri rojakov ve za njega, prosim, da mi naznani njegov naslov, ali pa, ako sam bere ta oglas naj se mi javi. — Anthony Stefancić, 10802 Prince Ave., Cleveland, O. (23-25-9)

Kje je moj bratranec MIHAEL LEPIŠINA? Doma je iz Brezice na Stajerskem. Slišala sem, da je v New Yorku. Prosim ga, da se mi javi, ali pa če kdo ve za njegov naslov, naj mi ga blagovolji naznani. — Skolastika Milčič, omožena Podgornik, kr. tobačna tovarna, Ljubljana, Jugoslavija. (23-25-9)

BOJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ-  
VEČJI SLOVENSKEI DNEV-  
NIK V ZDR. DRŽAVAH

Upholstered  
Back and Seats  
Comfortable Spring  
Seats



# HARTMAN

## FURNITURE & CARPET CO.

Dept. 4916 Chicago, Illinois

Copyright 1922, by Hartman's, Chicago

## BA VIRANTA, doma iz Klade.

BA VIRANTA, doma iz Klade fara Golo nad Igom pri Ljubljani. Biva okoli 8 let v Ameriki in se je nahajal pred več časom neke v Minnesoti. Podpisana sem prišla pred kratkim časom v Ameriko in bi mu rada sporočila več važnega od njegovega doma. Prosim cenjene rojake, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga naznani, ali naj se mi pa sam oglasi na naslov: Josephine Škrjane, 1118 E. 64. St., Cleveland, Ohio. (22-23-9)

## NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenj. naročnikom Glasa Naroda v West Virginiji poročamo tem potom, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. JOSEPH ČERNE,

kateri je pooblaščen nabirati na ročnino za naš list; zatorej prosimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni.

Slovenic Publishing Co.

Prijatelj delavca

**PAIN-EXPELLER**  
Tvarnika znanja reg. v pat. ur. 424.42.

Slaven že več kot 50 let.

Glejte za tvarišna znanja SIDRO.

**ZA VAŠ DOLAR**

ste pošteno in hitro postreženi kadar rabite uro, zlatino, srebrnino, prstan, diamant, šale, ako želite pravi glasni Columbia gramofon, slovenske plošče, in če društvo potrebuje pravo milinarstvo, rogalje, kape itd., če se obrnete do znanega večletnega trgovca Slovenca, kateri razpolaga blago po celi Ameriki nad 16 let pa še nikdar niti kako nepravilno. Poskusite me enkrat pa se boste upeprčili.  
Pošte po brezplačne cenile na  
**IVAN PAJK, 24 Main St., Conemaugh, Pa.**

# Glede izplačil v ameriških dolarjih!

Po novi odredbi finančnega ministrstva v Jugoslaviji je bankam tam sedaj prepovedano izplačevanje čekov ali drugih nakazil v tujih valutah. Ako torej pošljete denar v ameriški valjavi, bo dal potom čeka ali nakazila, na banka v Jugoslaviji ne sme izplačati v dolarjih, temveč po dnevnem tečaju v domači valuti, to je v kronah oziroma dinarjih.

H sreči se je pa pri sestavi omejenih odredb vnesta potreba za stanje selencev in toliko, da zamoremo za stanje, ki imajo potovati v Ameriko, izvršiti še vedno izplačila v ameriških dolarjih, vendar pa nakazila ne sme poslati zneska \$250.— za vsakega posameznega potnika. Do te svote pa lahko izplačamo poljubne zneske. Ameriški denar se izplača le proti predložitvi potnega lista v Ljudski Jadranske banke v Ljubljani ali Zagrebu.

V AVSTRIJI, ITALIJI in ZASEDEM OZEMLJU da še vedno lahko brez ovir izvajamo izplačila v ameriških dolarjih.

Poleg zneska, ki naj se izplača v ameriškem denarju, se nam mora poslati tudi za poštnino in druge stroške kakor sledi:

Za izplačila do \$ 10.— do \$ 50.— po \$ 1.—, za izplačila, ki presegajo znesek \$ 50.— po 2 centa od vsakega dolarja ali po \$ 2.— od sto.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

**Frank Sakser State Bank**

27 Canal St. New York, N. Y.